Minister
Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.050.66.2024.AG
3316579.13123715.10568053
Warszawa, 20-08-2024

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

w związku z przesłanym oświadczeniem senatorskim, numer BPS/043-17-342-MKiS/24, Pana Tadeusza Jarmuziewicza, złożonego na 17. posiedzeniu Senatu 25 lipca 2024 r., w sprawie powstającej kopalni kaolinu w miejscowości Vidnaya sąsiadującej z gminą Otmuchów, proszę przyjąć poniższą odpowiedź.

W styczniu 2022 r. do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wpłynęła informacja z Ministerstwa Środowiska Republiki Czeskiej (dalej: MŚRCZ) o przedsięwzięciu pn. „Ustanowienie obszaru górniczego Dolní Červená Voda na wyłączonym złożu Vidnava (3099101)" i zezwolenie na działalność górniczą. Przedsięwzięcie to polega na wydobywaniu kaolinu metodą odkrywkową. Złoże jest otwarte ze względu na historyczne wydobycie. Powierzchnia terenu górniczego wynosi 41,85 ha, a obszar górniczy (wydobycia) 22,8 ha. Przedsięwzięcie przewiduje wydobycie około 9 mln ton surowca w ciągu 20 lat, maksymalnie 460 tys. ton na rok. Inwestycja zlokalizowana jest około 500 m od granicy Rzeczpospolitej Polskiej. Natomiast najbliższe zabudowania mieszkalne znajdują się w odległości około 1,8 km na południowy wschód w miejscowości Jarnołtów, gmina Łąka. Maksymalna głębokość 74 m zostanie osiągnięta w południowej części odkrywki.

Zgodnie z informacjami zawartymi w dokumentacji środowiskowej przekazanej przez MŚRCZ, obecny wariant przedsięwzięcia został zmniejszony, aby wyeliminować potencjalne oddziaływania transgraniczne na terytorium RP. Przy maksymalnym pogłębieniu wydobycia do poziomu 230 m n.p.m. można spodziewać się obniżenia poziomu wody o 40 m. Zasięg leja depresji wyniesie maksymalnie 170 m w rejonie południowo-wschodnim. Natomiast z przeprowadzonych badań akustycznych wynika, że najbliższe zabudowania w gminie Jarnołtów i Łąka znajdować się będą w pasmie hałasu poniżej 35 dB.

W porównaniu z kopalnią KWB Turów, przywołaną w oświadczeniu pana senatora Tadeusza Jarmuziewicza, wskazać należy, że oba przedsięwzięcia znacznie równią się skalą. Wydobycie KWB Turów w latach 2020-230 będzie kształtowało się na poziomie 9 mln – 11,5 mln ton na rok. Wyrobisko odkrywkowe wraz ze zwałowiskiem zewnętrznym ma wynieść docelowo około 30 000 ha, a w najgłębszym miejscu osiągnie około 300 m. Powyższe dane pochodzą z raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na wydłużeniu eksploatacji złoża węgla brunatnego Turów do 2044 roku.

Po analizie udostępnionych przez MŚ RCZ informacji strona polska stwierdziła, że na ich podstawie nie można całkowicie wykluczyć negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko. W związku z tym dwukrotnie zwracała się z prośbą o przekazanie dodatkowych informacji w celu oceny możliwego negatywnego oddziaływania

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

transgranicznego. Pytania i uwagi strony polskiej dotyczyły przede wszystkim wpływu przedsięwzięcia na wody podziemne, emisję hałasu, rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń pyłowych oraz transportu wydobycia surowca.

Po otrzymaniu odpowiedzi, dokumentacja wraz z uzupełnieniami przekazywana była do opiniowania przez polskie organy tj.: Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Opolu, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Gminę Otmuchów oraz Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Dokumentacja ta była również dwukrotnie podana do publicznej wiadomości z możliwością składania do niej uwag przez 30 dni. W wyznaczonym czasie nie wpłynęły żadne uwagi ze strony społeczeństwa.

Po przeanalizowaniu dodatkowych wyjaśnień, wymienione wcześniej organy przedstawiały stanowisko, iż realizacja przedsięwzięcia nie powinna oddziaływać na środowisko na terytorium RP. W kontekście:

- **wpływu na klimat akustyczny:** w trakcie eksploatacji przedsięwzięcia źródłami emisji hałasu będą m.in.: koparka gąsienicowa, ładowarka kołowa, spycharka, przenośniki taśmowe, transport samochodowy i kolejowy. Transport surowca poza obszar wydobycia, załadunek i spedycja surowców oddalone są około 2,5 km od zabudowań mieszkalnych w gminie Łąka. Działalność wydobywcza oddzielona jest pasem roślinności około 600 m, natomiast część transportowa zabudowanym obszarem Vidnava. Transport surowca poza obszar wydobycia będzie odbywał się istniejącą linią kolejową w kierunku terytorium Republiki Czeskiej. Na podstawie przedłożonych obliczeń propagacji hałasu w środowisku przeprowadzonych do tej pory dziennej stwierdzono, że nie wystąpią przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach położonych najbliżej granicy polsko-czeskiej – w gminie Otmuchów w miejscowościach: Łąka, Jarnołtów, Zwanowice i Jasienica Górna.

- **oddziaływań na jakość powietrza:** z przeprowadzonej analizy dokumentacji wynika, że emisja zanieczyszczeń do powietrza podczas eksploatacji przedsięwzięcia związana będzie z pracą silników spalinowych maszyn eksploatowanych w zakładzie górniczym (koparka gąsienicowa, ładowarka kołowa, spycharka, przenośniki taśmowe) oraz ruchem samochodów ciężarowych w obrębie kamieniołomu oraz spedycją surowca przy wykorzystaniu istniejącej linii kolejowej. Surowiec będzie transportowany istniejąca linią kolejową przez Velki Kraš i Žulová w kierunku Hanušovic. Emisja pochodząca z ww. źródeł oraz emisja niezorganizowana powstająca w wyniku eksploatacji złoża może, w zależności od panujących warunków atmosferycznych, powodować wzrost stężenia pyłu w powietrzu atmosferycznym w rejonie lokalizacji przedsięwzięcia. Jednak biorąc pod uwagę fakt, że jest ona przewidziana w odległości około 500 m od granicy RP oraz mając na uwadze wyniki dołączonych obliczeń rozkładu stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym stwierdzono, że oddziaływanie przedmiotowej inwestycji nie wpłynie w sposób znaczący na stan powietrza atmosferycznego na tereny zlokalizowane w gminie Otmuchów, położone najbliżej granicy polsko-czeskiej.

- **oddziaływań na stosunki hydrogeologiczne:** w zależności od czynników antropologicznych oraz naturalnych, infiltracja opadów atmosferycznych w rejonie odkrywkowej eksploatacji górniczej może wahać się od kilkunastu procent do ponad 80%. W związku z tym do momentu rozpoczęcia pompowania wody z kopalni nie jest możliwe określenie pewnych wartości infiltracji. Wskazano, że zasadne jest wdrożenie odpowiedniego monitoringu hydrogeologicznego, w co najmniej dwóch

odwiertach hydrogeologicznych po stronie czeskiej i dwóch po stronie polskiej. Przed rozpoczęciem wydobycia powinny zostać przeprowadzone badania hydrodynamiczne, a następnie punkty monitoringowe powinny pełnić rolę otworów obserwacyjnych. Zwierciadło wód podziemnych w badanych poziomach wodonośnych powinno być regularnie monitorowane oraz oceniane w formie raportu końcowego, minimum raz do roku. Strona polska zawnioskowała o nałożenie na wnioskodawcę przedsięwzięcia obowiązku monitorowania sytuacji hydrogeologicznej w wyniku realizacji przedsięwzięcia oraz systematyczne przekazywanie wyników przedmiotowego monitoringu. W sierpniu 2023 r. MŚRCZ przekazało do GDOŚ opinię wiążącą w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, która stanowi podstawę do wydania kolejnych pozwoleń w procesie inwestycyjnym. Zgodnie z informacjami otrzymanymi z MŚRCZ, organ wydający opinię po Stronie czeskiej przychylił się do wniosku Strony polskiej. We wskazanej opinii na wnioskodawcę przedsięwzięcia został nałożony obowiązek prowadzenia monitoringu hydrogeologicznego w czterech odwiertach hydrogeologicznych, z których dwa znajdować się po stronie czeskiej, a dwa po stronie polskiej.

Odnosząc się o uwagi pana senatora Tomasza Jarmuziewicza w kwestii dokumentacji sporządzonej dla omawianego przedsięwzięcia oraz przedstawionych analiz, należy wyjaśnić, że dokumentacja środowiskowa w ramach oceny oddziaływania na środowisko przygotowywana jest zawsze na zlecenie inwestora. W kolejnych etapach procedury przedłożona dokumentacja rozpatrywanej inwestycji podlega opiniowaniu przez właściwe organy krajowe, a w przypadku możliwego oddziaływania transgranicznego, również przez organy państwa narażonego. Dokumentacja ta jest także udostępniana publicznie z możliwością składania uwag przez społeczeństwo.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.